

ANALYSENOTAT

Ubalanceret lønudvikling, for høj lønvækst i kommuner og regioner

AF CHEFØKONOM STEEN BOCIAN

Danmarks Statistik offentliggjorde i slutningen af november tal for lønudviklingen på tværs af sektorer frem til 3. kvartal i år. Tallene viste, at de kommunalt ansatte aktuelt har den højeste lønvækst. Lønvæksten i kommunerne er på 2,4 pct. De ansatte i regionerne oplever ligeledes højere lønvækst end gennemsnittet. I regionerne er lønvæksten på 2,1 pct. I den private sektor er lønvæksten til sammenligning på 1,9 pct., mens de statsansattes løn stiger med 1,7 pct. på årsbasis. At lønvæksten er højere i kommuner og regioner end i den private sektor er ikke et nyt fænomen. Vi skal mere end to et halv år tilbage for blot at finde et kvartal, hvor lønvæksten i den private sektor var på niveau med lønvæksten i kommuner og regioner. Kigger man mere detaljeret på udviklingen i lønnen i kommuner og regioner, så er lønvæksten i både sociale institutioner og inden for kultur og fritid på eller over 3 pct. Det er en endog meget høj lønvækst også i et internationalt perspektiv.

Lønvæksten er højest i kommunerne

Ser vi på lønudviklingen i et lidt længere perspektiv, så følger lønudviklingen i staten og den private sektor hinanden i et rimeligt omfang. Fra 2005 til i dag er lønnen i begge sektorer steget med cirka 33 pct. Den private sektors lønvækst har været på 32,9 pct., hvilket er den laveste lønvækst. Lønningen i staten er steget en smule mere, nemlig med 33,6 pct. siden 2005. Lønudviklingen i kommuner og regioner skiller sig til gengæld ud, da lønvæksten her har været på 36,7 pct. fra 2005 til i dag, jf. figur 2. Det er en ganske markant forskel.

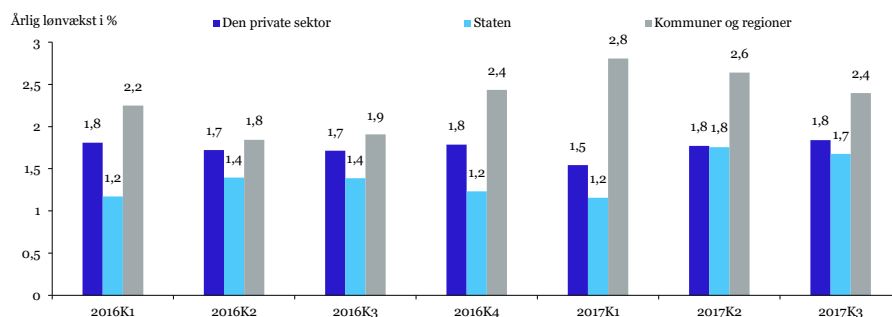
Siden 2005 har forskellen i lønudviklingen været meget stor

Fokuserer vi på lønudviklingen siden de seneste offentlige overenskomstforhandlinger, så er forskellen også tydelig. Lønnen i kommuner og regioner er i perioden siden starten af 2015 steget med 6 pct., mens lønvæksten i den private sektor har ligget på 4,5 pct.

Lønvæksten har også været højest i kommunerne og regioner i overenskomstperioden

Figur 1

Lønnen stiger mest i kommuner og regioner

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger. En del af forskellen kan skyldes ændret sammensætning af beskæftigelsen i de enkelte sektorer. Men over tid er det næppe den dominerende årsag

Det er ikke hensigtsmæssigt, at lønvæksten i kommuner og regioner stikker af fra lønvæksten i den private sektor. For det første, så er det i beskatning af private indkomster, som skal finansiere de offentlige udgifter til lønninger, så alene af den grund er det ikke hensigtsmæssigt, hvis de offentlige lønninger stikker af, som tilfældet har været. Det betyder firkantet sagt, at beskatningen af private indkomster skal sættes op, for at finansiere den højere lønvækst i dele af den offentlige sektor – alternativt skal beskæftigelsen i den offentlige sektor reduceres. Dertil kommer, at højere offentlig lønvækst presser de private virksomheders konkurrenceevne, da højere offentlig lønvækst gør det vanskeligere for private virksomheder at rekruttere medarbejdere. Det kan enten gøre, at danske virksomheder får svært ved at følge med efterspørgslen, og/eller at lønvæksten bliver presset op i den private og konkurrenceudsatte del af dansk økonomi til skade for vores konkurrenceevne og privat jobskabelse. Det er bestemt ikke hensigtsmæssigt – og det er i særdeleshed uheldigt i en tid, hvor arbejdsmarkedet bliver mere og mere presset.

Uholdbart at den offentlige sektor er lønførende

Det er derfor afgørende, at denne ubalancerede lønudvikling ikke får lov til at fortsætte – og at lønudviklingen i kommuner og regioner fremadrettet korrigerer for, at lønvæksten i den del af den offentlige sektor ikke har fulgt med lønudviklingen i samfundet generelt.

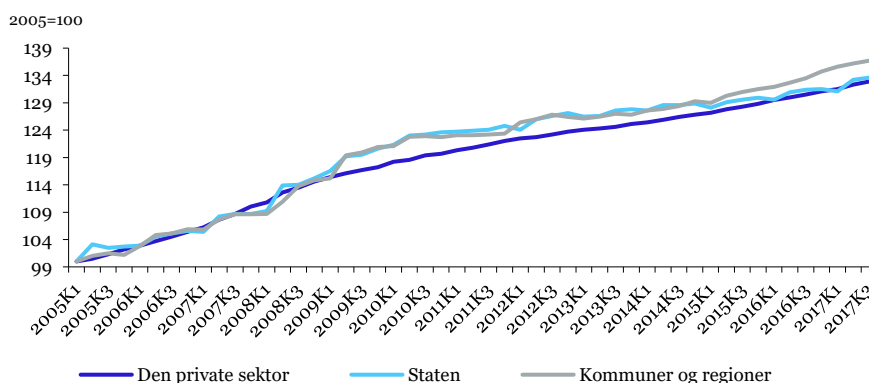
Balancen bør genoprettes

Der er en reguleringsordning, som burde sikre, at lønudviklingen i den private og den offentlige sektor følges ad. Men ordningen fungerer tydeligvis ikke ordentligt. Hvis ordningen fungerede efter hensigten, så burde lønningerne i kommuner og regioner blive sat ned – i hvert fald relativt til den private sektor.

Taler for lavere relativ løn i kommuner og regioner

Figur 2

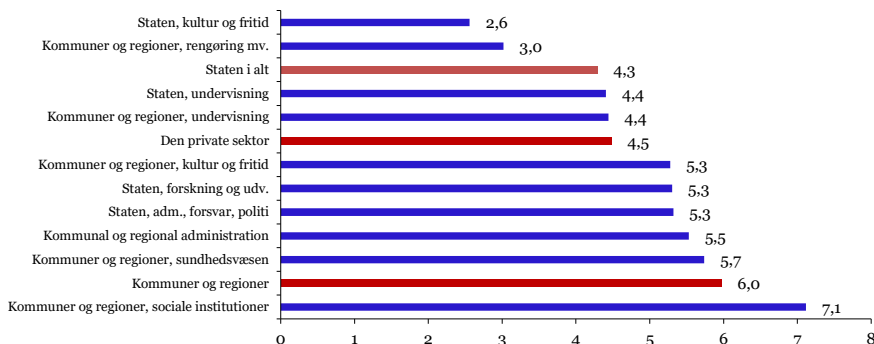
Lønvæksten i kommuner og regioner er stukket af siden 2005

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger. En del af forskellen kan skyldes ændret sammensætning af beskæftigelsen i de enkelte sektorer. Men over tid er det næppe den dominerende årsag

Figur 3

Lønvæksten på undersektorer – 2015K1 til 2017K3 i pct.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger. En del af forskellen kan skyldes ændret sammensætning af beskæftigelsen i de enkelte sektorer. Men over tid er det næppe den dominerende årsag

▼ OM DETTE NOTAT

"Ubalanceret lønudvikling, for høj lønvækst i kommuner og regioner" er Dansk Erhvervs analysenotat nummer 63 i 2017. Redaktionen er afsluttet den 12. december 2017.

▼ OM DANSK ERHVERVS ANALYSENOTATER

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

▼ KVALITETSSIKRING

Troværdigheden af tal og analyser fra Dansk Erhverv er afgørende. Dansk Erhverv gennemfører egne spørgeskemaundersøgelser i overensstemmelse med de internationalt anerkendte guidelines i ICC/ESOMAR, og alle analyser og beregninger gennemgår en kvalitetssikring.

▼ KONTAKT

Henvendelser angående analysens konklusioner kan ske til cheføkonom Steen Bocian på sbo@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6601.

▼ NOTER